

Samenwerking initiatieven CO2-reductie

2024

Titel
Opdrachtgever
Datum
Status
Aantal pagina's

Samenwerking Initiatieven CO2-reductie
Directie Hollander Techniek
30-09-2024
Definitief
13

Inhoudsopgave

*	
1	Inhoudsopgave 2
2	Introductie 3
2.1	Doel CO2-prestatieladder 3
2.2	Doel Initiatieven Energiereductie 3
3	Netwerken 4
3.1	KiEMT 4
3.2	CIRCO 4
3.3	Regio Stedendriehoek 5
3.4	VMO 5
3.5	MOA Present Apeldoorn 5
3.6	Ambassadeur Smart Industry 6
3.7	Smart Experience Center 6
3.8	Stichting duurzame scholen – Frisse scholen 6
3.9	Energiemonitoring 6
3.10 TVVL 7
3.11Dutch Green Building Council (DGBC) 7
3.12 Stichting Positieve Impact / De duurzame adviseurs 7
3.13 ESG/CSRD rapportage 8
4	Initiatieven 9
4.1	New Tech Park 9
4.2	Ontwikkeling Flexynet 9
4.3	DC Fieldlab 9
4.4	Verwarmen met Waterstof 10
4.5	Perron038 10
4.6	Circospin 10
4.7	DGC werkgroepen 11
5	Document historie 12

1 Introductie

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is bij Hollander Techniek altijd een onlosmakelijk aspect van de bedrijfsvoering geweest. Wij willen graag bijdragen aan een duurzame ontwikkeling voor zowel de huidige als de toekomstige generaties. Dit betekent dat er gezocht wordt naar evenwicht tussen de resultaten die wij als bedrijf moeten behalen en onze inzet voor het milieu en de maatschappij om ons heen.

Wij zorgen daarom goed voor onze medewerkers, leveren een bijdrage aan verschillende sociale instanties, hanteren een gecertificeerd milieumanagementsysteem en zoeken naar innovatieve samenwerking. Hierin komt onze kerncompetentie steeds naar voren; de techniek. Door onze duurzame installaties zorgen wij er niet alleen voor dat wij zelf energiebewust bezig zijn, ook onze relaties kunnen hiermee een bijdrage leveren aan het behouden en verbeteren van het leefmilieu.

Maar Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is volgens ons geen eindbestemming, het is een continu proces. We zijn ons bewust van de kansen die we nog hebben om een nog efficiëntere en minder milieu belastende organisatie te worden.

1.1 Doel CO₂-prestatieladder

De CO₂-prestatieladder is in 2009 ontwikkeld om bedrijven te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om energiebesparing, het efficiënt gebruik maken van materialen en duurzame energie.

Doel van de CO₂-prestatieladder is om bedrijven te stimuleren om:

- De eigen CO₂-uitstoot (en die van leveranciers) te kennen (inzicht);
- Permanent te zoeken naar nieuwe mogelijkheden om de uitstoot als gevolg van de eigen bedrijfsvoering en de eigen projecten terug te dringen en deze maatregelen daadwerkelijk uit te voeren (reductie);
- De verworven kennis transparant te delen door middel van communicatie (transparantie);
- Samen met collega's, kennisinstellingen, maatschappelijke partijen en overheden actief te zoeken naar verdere mogelijkheden om de uitstoot terug te dringen (participatie).

Door certificering op de CO₂-prestatieladder wil Hollander Techniek zorgen voor verdere energiebesparing en hiermee bijdragen aan een beter milieu. Bovendien willen wij beter aan de verwachtingen van onze klanten kunnen voldoen. Bij onze klanten is immers een duurzaamheidsbeweging te zien en wij willen hierin vooruitstrevend kunnen zijn. Daarnaast is de CO₂-prestatieladder een gunningsfactor (fictieve korting op de inschrijfprijs) bij aanbestedingen.

1.2 Doel Initiatieven Energiereductie

Het is belangrijk dat bedrijven continu investeren in samenwerking en het delen van kennis en ervaring, ook op het gebied van energiereductie. Daarom wordt er vanuit de CO₂-prestatieladder gestuurd op participatie; het deelnemen aan verschillende initiatieven voor energiereductie. Door participatie toont een bedrijf aan dat het investeert in samenwerking, het delen van eigen kennis en het daar waar mogelijk gebruik maken van kennis die elders is ontwikkeld in het eigen bedrijf. Dit verslag beschrijft hoe Hollander Techniek zich oriënteert op de verschillende mogelijkheden om kennis en ervaring te delen met andere bedrijven.

2 Netwerken

Ons bedrijf wil graag op de hoogte zijn van initiatieven die CO₂-reductie opleveren. Daarom nemen wij deel aan een aantal coöperaties, samenwerkingsverbanden en platforms.

2.1 KIEMT

KiEMT (kennis en innovatie in Energie- en MilieuTechnologie) is een netwerk op het gebied van energietechnologie en circulaire economie van EMT-gerelateerde bedrijven, overheden en kennis- instellingen in Oost-Nederland. Via nauwe samenwerking en kennisuitwisseling bevordert KiEMT innovaties en 'new business' inzake energie- en milieutechnologie. Dat doet KiEMT concreet door samen met haar circa 200 participanten kansrijke innovaties en nieuwe levensvatbare initiatieven in de regio te scouten, screenen en ondersteunen.

Hollander Techniek is participant van KiEMT. Participanten van stichting KiEMT zijn intensief bij de stichting betrokken. Zo worden participanten (na de hoofdparticipanten) benaderd voor interne inventarisatie van aanknopingspunten bij innovaties, kunnen zij een rol vervullen in de beoordelingscommissie van EMT Radar, zijn zij actief betrokken bij het inventariseren van nieuwe bedrijvigheid en maken zij gebruik van matchingsactiviteiten van KiEMT en kunnen zij altijd alle bijeenkomsten (thema, netwerk, participanten) bijwonen. Ook worden zij nadrukkelijk vermeld in de communicatie-uitingen van KiEMT, zoals in de brochure. Participanten en hoofdparticipanten vormen de kern van KiEMT. Zij bepalen ook het beleid en hebben stemrecht. Actuele thema's voor Hollander Techniek zijn circulariteit en energie opslag.

Meer hierover is te lezen op www.kiemt.nl

2.2 CIRCO

CIRCO activeert met steun van de overheid – ondernemers en creatieve professionals om producten, diensten en businessmodellen te (her)ontwerpen om vervolgens circulair te ondernemen. Circulaire economie is een systeem waarin producten langer meegaan, slim worden hergebruikt en gerecycled. Of waar, in plaats van producten, diensten worden aangeboden. Dit vraagt om nieuwe ontwerpen én nieuwe businessmodellen. Samen met ketenpartners doen we met elkaar kennis op in zo'n track waar we kijken naar circulair ondernemen en circulair design. De nieuwe kansen die zijn ontdekt brengen we binnen Hollander Techniek verder. Samen met partners willen we inspelen om te komen tot circulaire dienstverlening.

In 2021 heeft Hollander Techniek als initiator een CIRCO track doorlopen met een zestal ketenpartners waarbij circulariteit in de installatietechniek centraal stond. Daarna heeft Hollander Techniek in 2022 deelgenomen aan een CIRCO track waarbij een circulair ontwerp voor een scholengemeenschap centraal stond. Vanaf 2022 zijn we in gesprek met CIRCO en CIRCO trainers om een aantal medewerkers van Hollander Techniek meer basiskennis en handvatten te geven m.b.t. de circulaire economie en wat dit voor ons als bedrijf kan betekenen. Zo is er in 2024 in samenwerking met circulaire experts van CIRCO een e-learning ontwikkelt voor een multidisciplinaire werkgroep van de Hollander Techniek retail cluster, gevolgd door 4 workshop middagen waarin verdiepend onderzoek is gedaan naar verdere circulaire mogelijkheden binnen deze cluster.

2.3 Regio Stedendriehoek

De regio Stedendriehoek is de plek waar onder meer bedrijven, kennisinstellingen en acht gemeenten werken aan de toekomst van een prachtig stuk Nederland.

Dit orgaan lanceert programma's en projecten met ambities voor gemeentes, kennisinstellingen, hierin zijn innovatieve business cases opgenomen voor de toepassing van cleantech en duurzame ontwikkelingen. Hierdoor ontstaat nieuwe bedrijvigheid en perspectief voor bestaande bedrijven. Voor 2030 zijn de ambities:

- 4000 nieuwe, aan Cleantech gerelateerde banen en navenante groei van omzet/BRP (+50%)
- 200.000 ton besparing op de CO₂ uitstoot (-10%)
- 20.000 ton minder huishoudelijk restafval per jaar (-33%)
- Hollander Techniek heeft zich gecommitteerd aan verschillende onderwerpen, waaronder energiereductie en duurzaam bouwen.

Er is gewerkt aan een regionaal perspectief voor 2030. Door Hollander Techniek zijn concrete ervaringen ingebracht die samen met alle samenwerking partners zullen leiden tot een concreet programma voor de komende jaren.

<https://regiostedendriehoek.nl/>

In najaar 2022 is een captains diner georganiseerd over circulariteit bij Hollander Techniek. De dinerbijeenkomst is voor MKB bedrijven in de maakindustrie en ketenpartners. In deze dinerbijeenkomst 'maken met meerwaarde' werden kennis en best practices gedeeld over circulair ondernemen in de maakindustrie. Naast de Regio Stedendriehoek waren ook KiEMT en Boost Smart Industrie hierbij betrokken.

<https://boostsmartindustry.nl/showcases/hollander-techniek-langetermijnvisie-voor-circulariteit>

2.4 VMO

VMO staat voor Verenigde Maakindustrie Oost. De VMO is de verbindende factor voor de maakindustrie. Binnen de VMO zijn er 4 thema's waar e focus op ligt. Dit zijn: (Smart Industry, Human Capital, Innovation, Export)

De doelen die de VMO voor de vier thema's heeft zijn:

1. Bewustwording creëren en belang zichtbaar maken,
2. Kennis ontwikkelen en delen,
3. Toepasbaar maken voor (MKB)bedrijven.

Vooraf in de Thema's Smart Industry en Innovation spelen CO₂ besparing een belangrijke rol. Flexibilisering, optimalisatie en efficiency vergroten gaan hand in hand met het reduceren van materiaal verspilling. Ook hergebruik van energiestromen is een veel voorkomend vraagstuk.

Binnen dit netwerk is er actieve kennisdeling om de beschikbare kennis en technologie op dit vlak toepasbaar te maken voor MKB bedrijven.

Voor meer info zie: <https://www.vmo.nl/>

2.5 MOA Present Apeldoorn

MOA-Present zet zich in voor bedrijven die iets positiefs willen doen in Apeldoorn. MOA-Present helpt mensen en organisaties om samen een bijdrage te leveren aan de Apeldoornse samenleving. Van handen uit de mouwen steken, kennis overdragen, uitwisselen van middelen tot het realiseren van samenwerkingsverbanden. Met als doel een brug vormen tussen mensen en organisaties die iets te bieden hebben en hen die daar mee geholpen kunnen worden.

2.6 Ambassadeur Smart Industry

Hollander Techniek is ambassadeur voor Smart Industry. Hiermee deelt zij kennis met het Smart Industry netwerk om de industrie een boost te geven.

Smart Industries zijn industrieën die een zeer flexibele productiecapaciteit hebben in termen van het product (specificaties, kwaliteit, design), volume (hoeveelheid), timing (levertijd), grondstoffen- en kosten efficiëntie.

Door nieuwe productietechnologieën en de verdere integratie van ICT in het hele proces van ontwerpen, fabriceren en distribueren, verandert de industrie radicaal, daar moet Nederland op tijd op inspelen door Smart Industry. Hollander Techniek draagt deze ontwikkeling actief uit vanuit haar rol als ambassadeur. Daarnaast is zij sinds 2017 ook zelf actief betrokken in het Smart Industry Network.

2.7 Smart Experience Center

Het Smart Experience Center is een fysieke locatie waar jaarlijks honderden mensen kennis en ervaring op van de Lean-principes en -technieken. Hier word je als team uitgedaagd om een 'fabriek' logistiek en financieel zo efficiënt mogelijk te laten draaien met behulp van real time data.

Diverse Apps en software genereren data die inzicht geven in het proces, real-time! Er is dus direct zicht op verspillingen als hoge tussenvorraden, lange wachttijden en transport. Hollander Techniek heeft mee ontwikkeld aan de digitalisering en het 'SMART' maken van dit experience center.

Hollander Techniek kiest voor minder deelname aan initiatieven maar een actiever en resultaatgerichter inzet op kennisnetwerken, dit leidt tot afronding van dit traject in 2022.

Voor meer info zie: [The Lean Experience SMART gemaakt](#)

2.8 Stichting duurzame scholen – Frisse scholen

Hollander Techniek is aangesloten bij de stichting om onderdeel te zijn van een slim samenwerkingsverband waar kennis en ideeën snel en functioneel worden uitgewisseld. Ieder bedrijf weet veel van comfort, energiezuinigheid en duurzaamheid in schoolgebouwen.

Meer informatie is te lezen op www.duurzamescholen.nl

2.9 Energiemonitoring

Binnen het cluster Industrie zijn we momenteel bezig met het inventariseren van mogelijke oplossingen op het gebied van energiemonitoring met onze leveranciers Siemens, Schneider/Aveva en B&R. We zien namelijk een toenemende vraag in de markt naar het verkrijgen van inzicht in energieverbruik. Het idee is om gezamenlijk met deze partners te kijken naar de energievraagstukken die onze klanten hebben, waarbij wij als system integrator monitoringsoplossingen willen bieden die het beste aansluit bij de behoefte en het vraagstuk van onze klant. Vooruitlopend zou dit kunnen leiden tot spin-offs zoals bijvoorbeeld digitaliserings- en automatiseringsvraagstukken waarbij energiereductie een gevolg kan zijn. Daarnaast monitoren we ook de ontwikkelingen op dit gebied binnen de andere clusters, om zo kennis en informatie te borgen.

Meer informatie via Job Kelderman, Salesmanager Industrie.

2.10 TVVL

TVVL is een kennispartner in de technologiesector.

"Onze vereniging helpt oplossingen te vinden voor de technische uitdagingen van de toekomst. Bij TVVL vind en deel je kennis."

TVVL Connect is hét online kennisplatform voor de installatietechniek. De TVVL organiseert jaarlijks veel cursussen, bijeenkomsten en verschillende kennissessies, Webinars en symposia om kennis te ontwikkelen. Hollander Techniek is lid van de TVVL en draait met medewerkers mee in verschillende TVVL expertgroepen, waaronder o.a. de Expertgroepen Klimaattechniek en Circulaire installaties.

Meer informatie is te lezen op [Kennisplatform installatietechniek - TVVL](#)

2.11 Dutch Green Building Council (DGBC)

"DGBC is de landelijke maatschappelijke organisatie die zich inzet om de gebouwde omgeving in hoog tempo toekomstbestendig te maken. Wij doen dit in de wetenschap dat de gebouwde omgeving veel invloed heeft op de klimaatverandering".

Aan de hand van vier centrale thema's ontwikkelt de DGBC impactvolle programma's op het gebied van:

- CO2-reductie (Paris Proof)
- Circulariteit
- Gezondheid
- Klimaatadaptatie.

DGBC organiseert daarnaast opleidingen en evenementen over actuele duurzaamheidsthema's. Ze ontwikkelen en beheren BREEAM-NL, het meest gebruikte keurmerk in Europa om de duurzaamheidsprestaties van gebouwen en gebieden te beoordelen en te meten.

Hollander Techniek is als partner aangesloten bij het DGBC relatie en kennisnetwerk. Binnen Hollander Techniek zijn er tevens een aantal BREEAM experts opgeleid om duurzaamheidsprestaties van gebouwen te kunnen beoordelen en meten. Om BREEAM gecertificeerd te blijven dienen deze experts ook jaarlijks een aantal kennis update trainingen (leermodules) te doorlopen.

Jaarlijks wordt er vanuit de DGBC een landelijk congres gegeven en er zijn daarnaast verschillende kennisdagen die per thema door de DGBC worden georganiseerd.

Meer informatie is te lezen op [Dutch Green Building Council \(DGBC\)](#)

Thema's [Over DGBC - Dutch Green Building Council](#)

Whole life carbon website [DGBC Roadmap Whole life Carbon](#)

Samen naar een duurzaam gebouwde omgeving zonder CO₂-uitstoot: een Paris Proof gebouwde omgeving [Paris Proof - Dutch Green Building Council \(DGBC\)](#)

2.12 Stichting Positieve Impact / De duurzame adviseurs

Hollander Techniek is lid van de stichting Stichting Positieve Impact (voorheen NL CO₂ Neutraal). Deze stichting helpt bedrijven en organisaties om uit te groeien tot een klimaat neutrale onderneming: schoner en minder afhankelijk van fossiele brandstoffen, met respect voor mens en milieu. Hiervoor worden netwerk evenementen georganiseerd met inspirerende sprekers, workshops en kennissessies.

CO₂-Prestatieladder
Door lid te worden van onze stichting voldoet je bedrijf direct aan de twee eisen van de CO₂-Prestatieladder

Bij actieve deelname voldoe je aan de 3.D.1 eis. Als niveau 5-bedrijf voldoe je bij actief lidmaatschap aan de 5.C.1 eis.

Netwerken
Als lid krijg je de kans om jezelf onder te dompelen in een waardevol netwerk van bedrijven die werk maken van CO₂-reductie en serieuze stappen zetten richting duurzaamheid.

Diverse workshops
Als lid mag je deelnemen aan inspirerende workshops waarin je samen met andere leden verder nadenkt en brainstormt over CO₂-reductie en duurzaamheid.

Inspirerende duurzame sprekers
Op elke bijeenkomst spreken er inspirerende spreker. In het verleden deelden onder meer André Kuipers, Gerrit Hiemstra, Helga van Leur, Guido Weijers, Dolf Jansen en Ruud Veltenaar hun visie en kennis.

Duurzaamste Bedrijf van Nederland
Tijdens het eindejaarsevent kiest een vakjury het duurzaamste bedrijf van Nederland. Daarnaast wordt er ook een publieksprijs uitgereikt.

Gezamenlijk doel
Als lid mag je samen met een collega naar onze events komen. Zo kun je de duurzame doelen van jullie bedrijf samen oppakken.

Duurzame markt
Na elk event kun je als lid genieten van een duurzame markt waar je nieuwe producten of diensten kunt ontdekken binnen het duurzame bedrijfsleven.

Stichting Nederland CO₂ Neutraal is een initiatief van De duurzame adviseurs. De duurzame adviseurs helpen bedrijven en overheden met *"Alles op het gebied van certificeren en rapporteren over CO₂ reductie, energie reductie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen onder één dak"*. Tevens worden er specialistische kennis gedeeld over actuele en veranderende wetgeving en regels rondom duurzaam ondernemen.

In het najaar van 2022 hebben de duurzame adviseurs binnen Hollander Techniek een consultancy opdracht uitgevoerd met een advies hoe we scope 3 emissies van de door ons toegepaste materialen in kaart kunnen gaan brengen met het oog op de CSRD-rapportages welke we vanaf 2025 zullen gaan maken. Dit initiatief van de duurzame adviseurs is medio 2023 afgerond en momenteel zijn we bezig om de belangrijkste inzichten te vertalen naar de verschillende initiatieven die leiden tot een beter inzicht op de toegepaste materialen, leveranciers en methodieken die leiden tot een reductie van materialen en/of CO₂ uitstoot (zie 2.13 ESG/CSRD rapportage punt 1.

Meer informatie is te lezen op [Stichting Positieve Impact](https://deduurzameadviseurs.nl/) en <https://deduurzameadviseurs.nl/>

2.13 ESG/CSRD rapportage

In 2024 is er (vanuit het advies van de duurzame adviseurs) een vervolg gegeven aan het in 2022 gestarte traject om meer grip te krijgen met de scope 3 emissies van Hollander Techniek.

In dit traject wordt onderscheid gemaakt tussen de ontwikkelingen die hiervoor lopen t.b.v. aanpassingen en verbeteringen in de dienstverlening die leiden tot een meer duurzamere dienst, en de formele vastlegging van de (verwachte) impact welke hoort bij de operationele activiteiten van Hollander Techniek:

1. **Beperking van materiaalgebruik en afval reductie** - Creëren van inzicht op materialenverbruik en ontwikkelen van circulaire mogelijkheden binnen de Hollander Techniek dienstverlening t.b.v. materialenreductie en afval vermindering.
2. **Monitoring en registratie duurzame activiteiten** – Monitoren en beschrijven van bedrijfsactiviteiten t.b.v. formele vastlegging van alle vereisten volgens gestandaardiseerde ESG/CSRD rapportage richtlijnen

In 2024 is een brede werkgroep vanuit Hollander Techniek in samenwerking met de huisaccount een traject gestart voor de benodigde vastlegging van alle ESG/CSRD rapportage vereisten en hiervoor een continu proces in te richten.

3 Initiatieven

3.1 New Tech Park

Ook in 2022 heeft het New Tech Park zich doorontwikkeld. Het is nu uitgegroeid tot één fysieke plek, op het Zwitsal-terrein waar technische bedrijven samenwerken met onderwijs en overheid om kinderen, jongeren en volwassenen in contact te brengen met techniek.

Het is een hechte samenwerking met tientallen bedrijven uit de maakindustrie, techniek en IT sector samen met Apeldoornse onderwijskoepels en de gemeente Apeldoorn.

Het doel is om door middel van brede samenwerking tussen de disciplines overheid, ondernemers (technisch), onderwijs en burgers met uitlopende achtergronden, crossovers en daaruit volgende innovaties versnelt te realiseren.

Bij de crossovers zijn techniek en duurzaamheidsontwikkeling telkens het uitgangspunt. Hierbij zien we onder meer combinaties tussen Techniek en onderwijs; Techniek en economie; Techniek en zorg en Techniek en arbeidsmarkt.

Concrete voorbeelden hiervan zijn:

- Ca 65 klassen ontvingen lessen in Technodiscovery.
- De opleiding Smart Technology is in samenwerking met New Tech Park tot stand gekomen. Momenteel wordt het Zwitsal terrein gebruikt als een levende opdracht voor studenten. Bedrijven waaronder Hollander Techniek zorgen voor professionele begeleiding.
- Landplaats voor de E-novation hub – Kenniscentrum voor E-Waste.
- Samenwerking met nationale programma Sterk Techniek Onderwijs.

Meer informatie hierover is beschikbaar bij [Marije Bartelink](#)

New Tech Park is een concrete uiting van multisectorale samenwerking en zal een aantal overdraagbare “best practices” opleveren.

3.2 Ontwikkeling Flexynet

In 2018 is er door Hollander Techniek, Waterschap Vallei en Veluwe, ingenieursbureau Tauw en de Gemeente Apeldoorn gestart met het initiatief om warmte en koude te onttrekken uit het effluentleiding van Waterschap Vallei en Veluwe. Vanuit de effluentleiding zal een Flexynet voor warmte uitwisseling worden uitgelegd.

In 2018 is subsidie verstrekt om in 2018 een eerste gebouw aan te sluiten op dit flexinet. Gelijktijdig worden andere gebouweigenaren geactiveerd om aan te sluiten op dit Flexinet.

Deze pilot heeft vanwege economische motieven geen doorgang gekregen. Sinds 2021 worden gesprekken met verschillende stakeholders uit de warmtenet wereld om na te gaan welke potentie het flexynet concept heeft om de CO₂ impact van warmtenetten te reduceren. In 2022 hebben deze gesprekken geleid tot een mogelijke pilot in 2023.

3.3 DC Fieldlab

Fieldlabs zijn praktijkomgevingen waarin bedrijven en kennisinstellingen doelgericht Smart Industry oplossingen uit ontwikkelen, testen en implementeren. In samenwerking met verschillende bedrijven in Apeldoorn wordt gewerkt aan een DC lab. Duurzame energie wordt als DC opgewerkt en momenteel omgezet naar AC. Een adapter vervormt het vervolgens weer naar AC voor diverse apparaten. Een DC netwerk draagt bij aan minder overdrachtsverliezen. Ook elektrische auto's gebruiken DC stroom en opslag van energie gebeurt eveneens met DC. Voldoende reden om een open innovatie lab te ontwikkelen waar het toepassen van DC getest kan worden. Het DC Fieldlab is onderdeel van Sustainable Smart Solutions.

3.4 Verwarmen met Waterstof

Hollander Techniek heeft in 2021 in samenwerking met o.a. Witteveen + Bos, Remeha en gemeente Voorst een onderzoek gestart om het badwater van zwembad De Schaeck te verwarmen met een combinatie van aardgas en waterstof.

In deze casus hoeft het waterstof niet getransporteerd te worden, maar wordt dit lokaal geproduceerd door elektrolyse van demi-water. Onnodige transportbewegingen worden hiermee voorkomen en lokale (duurzame) energie overschotten kunnen hierdoor worden benut.

Daarnaast zijn waren we van 2020 tot 2023 aangesloten bij het waterstof cluster van KIEMT. Ook is er samen met de Cleantech Regio geparticipeerd een studiereis naar Denemarken om ervaringen met waterstof uit te wisselen. Het traject is afgerond.

In 2024 heeft Hollander Techniek in samenwerking met Remeha de eerste 100% waterstofketels voor de utiliteitsmarkt in Nederland in gebruik genomen om de vestiging Apeldoorn te kunnen verwarmen. Deze samenwerking is een pilotproject waarbij Hollander Techniek en Remeha gezamenlijk onderzoek doen hoe waterstof kan helpen om de fossiele brandstoffen te verminderen en daarmee de CO2 impact te kunnen reduceren.

Website: [Remeha en Hollander Techniek-stellen eerste 100% waterstofketel voor utiliteitsmarkt in bedrijf](#)

Persbericht:

[Remeha & Hollander Techniek stellen eerste 100% waterstofketel voor utiliteit in bedrijf](#)

3.5 Perron038

Perron038 verbindt: Het initiatief brengt hightech bedrijven en onderwijs- en onderzoekinstellingen samen, door te faciliteren in innovatieprojecten en kennisontwikkeling. Machinebouwers en technische productontwikkelaars komen hier samen. Technici en studenten werken op Perron038 aan gezamenlijke innovatie projecten en aan eigen innovatieprojecten: Demonstrators, prototypes en modules van hightech machines ontwikkelen. Door middel van bijvoorbeeld robotica, IT-technologie, mechatronica, sensoren, additive manufacturing en vision. Ontwikkelen, testen en verbeteren

Meer info op: <https://www.perron038.nl/>

3.6 Circospin

Circospin ontzorgt de installatie- en industriebranche met praktische en keten brede circulaire oplossingen, door het samenbrengen van drie kernbegrippen: circulair, sociaal en verbindend

Hollander Techniek heeft een milieustraat waarin afvalstromen steeds verder kunnen gescheiden kunnen worden op weg naar een circulaire economie. Door specifieke afvalscheiding kunnen we circulaire ketenpartners in staat stellen om materialen en grondstoffen uit deze afvalstroom te kunnen terugwinnen voor hergebruik of herfabricage. Zo zamelen we momenteel bijvoorbeeld via onze partner Circospin afgedankte circulatiepompen in waarvan meer dan 50% van de pomphuizen direct kan worden hergebruikt bij de assemblage van nieuwe pompen. Ook worden er een andere Circospin initiatief specifieke elektrische componenten ingezameld.

Circospin is een partij die afgedankte producten welke door de installatiebranche als 'afval' wordt gezien verzameld, sorteert en demonteert met als doel om de geogste

materialen of grondstoffen terug te voeren naar de fabrikanten van deze producten. Circospin werkt vanuit drie kern begrippen: circulair, sociaal en verbindend.

Naast de bestaande initiatieven van Circospin is deze relatief jonge onderneming ook volop bezig om deze initiatieven uit te kunnen breiden. Men wil steeds meer materialen en grondstoffen uit de producten die momenteel nog in het afvalcircuit belanden oogsten en terugvoeren naar de fabrikanten.

Circulair: omdat Circospin de keten van afval weer circulair maken met als doel om materialen en grondstoffen zo hoog mogelijk op de R-ladder van circulaire strategie terug proberen te brengen

Sociaal: Omdat Circospin werkt met medewerkers die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. *“Het sociale component staat daarom centraal in onze integrale visie en nemen wij mee in al onze activiteiten”.*

Verbindend: Omdat men de keten tussen installatiesector en fabrikant verbindt. Daar waar de installatiesector meestal inkoop via handelsondernemingen (groothandel) legt Circospin de verbinding naar de daadwerkelijke fabrikanten van bepaalde componenten om zodoende een circulaire keten te kunnen vormen.

Meer info op: <https://circospin.nl/>

3.7 DGC werkgroepen

Hollander techniek is onderdeel van de coöperatieve inkoopcombinatie De Grote Club (DGC) waarbij ze samen met 21 andere bedrijven uit de installatiebranche gezamenlijk inkopen. Vanuit deze inkoop combinatie zijn er in de afgelopen periode 2 werkgroepen ontstaan om kennis te delen en mogelijkheden te onderzoeken waarmee duurzame en circulaire inkoop vorm te kunnen geven.

Werkgroepen

1. Duurzaam inkopen
2. Circulariteit

Daarbij heeft de DGC werkgroep ‘duurzaam inkopen’ de focus op CO2 emissies en LCA’s (Levenscyclusanalyses) van producten en de Europese regelgeving die gemaakt worden vanuit de ESG regelgeving. Dit in relatie tot een uniforme verwerking van de duurzame product data welke hiervoor door leveranciers van producten moet worden aangeleverd a.d.h.v. EPD’s (Environmental Product Declaration).

De DGC werkgroep ‘circulariteit’ heeft focus op kennisdeling en inventarisatie van de relevante mogelijkheden die er zijn om circulair te kunnen werken. Hierbij is speciaal aandacht voor de actuele ontwikkelingen die er zijn bij materialen leveranciers die in de top 100 van meest gebruikte materialen zitten.

Meer info op: <https://dgc-inkoop.nl/>

Document historie

Datum	Auteur	Samenvatting wijzigingen
04-06-2012	M. Bartelink	1 ^e versie
27-02-2013	M. Bartelink	Revisie
21-09-2015	M. Hoefsloot	Update
13-09-2016	M. Hoefsloot	Revisie
19-03-2018	M. Hoefsloot	Update
25-01-2019	M. Hoefsloot	Toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> - RioThermie Apeldoorn Noord en - H2Okee. Verwijderd: <ul style="list-style-type: none"> - Innovatienetwerk Stedendriehoek (is overgegaan in Kiemt)
	J. Leferink	Toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> - Doorontwikkeling AREA 055 - Netwerk VMO - Verwarmen met Waterstof Verwijderd: <ul style="list-style-type: none"> - Netwerk AVID
02-11-2020	J. Leferink	Revisie
30-09-2021	J. Leferink	Toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> - Smart Experience Center - Perron 038 Verwijderd: <ul style="list-style-type: none"> - Energiebesparing.nu - Smart Industry network
28-09-2022	M. Hoefsloot / S. Kuis	Update: <ul style="list-style-type: none"> - KiEMT (update actueel thema) - Smart Experience Center (af ronding 2022) - H2Okee (beëindiging traject)
oktober/ november 2022	M. Hoefsloot	Toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> - Energiemonitoring (Jop Kelderman) - TVVL (Wouter Hooman) - The New Builders (Wouter Hooman) - Dutch Green Building Council (Wouter Hooman) - NL CO2 Neutraal / De Duurzame adviseurs (Wouter Hooman) Update: <ul style="list-style-type: none"> - Circo (Wouter Hooman) - Cleantech regio (Wouter Hooman)
November 2023	W. Hooman	Toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> - Circospin (Wouter Hooman) - DGC werkgroepen (Wouter Hooman) - Wijziging naam NL CO2 Neutraal in Stichting Positieve Impact
Oktober 2024	W. Hooman	Toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> - ESG/CSRD rapportage - Verwarmen met waterstof: Hollander pand Verwijderd: <ul style="list-style-type: none"> - The New Builders >> netwerk is beëindigd (Wouter Hooman)

		<ul style="list-style-type: none">- H2Okee >> deze samenwerking was vnl. opgezet vanuit team zwembaden Update: <ul style="list-style-type: none">- Naamsverandering Cleantech regio is regio Stedendriehoek geworden (Wouter Hooman)
--	--	--

Het document wordt minimaal 3-jaarlijks geüpdatet volgens de eisen uit de CO₂-Prestatieladder.